

ΠΙΝΥΞ

ΝΟΜΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΔΕΚΑΗΕΝΘΗΜΕΡΟΝ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ Ὁδὸς Μχιζῶνος.	Συνδρομὴ ἑτησία δρ. 6. — Καταχωρήσ. ὀστίχος λ. 30. Λιευθοντῆς Σ. Α. ΓΚΟΛΦΙΝΟΠΟΥΛΟΣ Δικηγόρος	ΠΑΤΡΑΙ 15 Ἀπριλίου 1897
----------------------------	---	----------------------------

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τὰ δικαστικά τέλη ἐπὶ μὴ ποινικῶν ὑποθέσεων.
Νομολογία Ἀρ. Πάγου (1897) Πολιτικῆ. Ποινικῆ
Νομολογία Ἐφετερίου Πατρῶν (1896)
Νομολογία Πρωτοδικείου Πατρῶν (1897).
Τοῖς ἑξηνοδικαίς.

ΤΑ ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΤΕΛΗ ΕΠΙ ΜΗ ΠΟΙΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ (*)

II

Ἱστορικῶς

Ἀπὸ ἱστορικῆς ἐπόψεως θέλομεν ἐξετάσει τὰ δικαστικά τέλη παρ' Ἀθηναίους, παρὰ Ῥωμαίους καὶ ἐν τῷ Μεσαίῳ.

Παρ' Ἀθηναίους τὰ δικαστικά τέλη ἀπετέλουν πηγὴν φορολογίας πρὸς πληρωμὴν τῶν δικαστῶν ἔφερον δὲ τὸ ὄνομα πρυτανεΐαι καὶ παραστάσεις. Ἡ πρυτανεΐα προκατεβάλλετο ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος πρὸ τῆς δίκης, ἡ δὲ ἔλλειψις τῆς προκαταβολῆς συνεπήγετο τὴν ἀπορριψὶν τῆς ἀγωγῆς. Πλὴν τούτων ὑπῆρχε καὶ ἡ παρακαταβολὴ ἧτοι ποσόν τι χρησιμεῦον ὡς ἐγγύησις καταβαλλομένη ὑπὸ τῶν *Temere litigantes*. Τὰ τέλη ἦσαν ἀναλογικὰ ἧτοι 3 δρ. δι' ὑπόθεσιν ἀπὸ 100 ἕως 1000 δρ. καὶ 30 δρ. δι' ὑπόθεσιν ἀπὸ 1001 μέχρι 10000 δραχ. Ἐπὶ διαφόρων ἐμβάτευσεν (ἧτοι *missiones in possessionem*) ὡς καὶ ἐπὶ τινῶν δανείων ἡ πρυτανεΐα ἦτο τὸ δέκατον τῆς αἰτουμένης ἀξίας.

Παρὰ Ῥωμαίους ἀρχικῶς ὑπῆρχον αἱ *sportulae*, αἵτινες ἦσαν ἄμεσος ἀμοιβὴ τοῦ διαδίκου πρὸς τὸν δικαστὴν συνισταμένη εἰς δῶρα μικρὰ τροφίμων ἢ καὶ χρημάτων, καὶ ὄντα οἰονεὶ ἀναμοιβὴ τοῦ κόπου, ὃν ὁ δικαστὴς κατέβαλε διὰ τὴν ἀπόφασιν. Ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Κελιγούλα κατὰ τὸν Σουητώσιον (*Suetonius, Caligola cag. XI*) *exigebatur pro litibus atque iudiciis ubicumque conceptis quadragesima summae de qua litigebatur, nec*

sine poena quis composuisse vel dovesse negotium convinceretur - ἧτοι τὸ 1/40 τῆς ἀξίας τῆς δίκης ἐλαμβάνετο παρὰ τοῦ Ἡγεμόνος ὡς δικαστικά τέλη. Τὴν ἐπαχθὴ ταύτην φορολογίαν κατήργησεν ὁ Γάλλος, ἐφ' οὗ καὶ νομίσματα ἐκόπησαν φέροντα τὰ γράμματα *RQ* ἧτοι *remissa quadragesima* (κατάργησις τῆς τεσσαρακοστῆς.)

Κατὰ τὸν μεσαίωνα ἐν τοῖς εὐρωπαϊκοῖς κράτεσι τὰ τέλη ἐξεμισθύνοντο ὑπὸ τῶν φεουδαρχῶν πρὸς τοὺς *baillis* (οἵτινες ἦσαν *officiers de justice*), οἵτινες εἰσέπραττον ταῦτα παρὰ τῶν διαδίκων.

Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν *Communi* ἐν Ἰταλίᾳ κατὰ τὸν μεσαίωνα εἰσέπραττε τὰ τέλη (ὀνομαζόμενα *date*) ἡ *Commune* καὶ ἐπλήρωσε τὸν *console* (δικαστὴν) τὰ τέλη ταῦτα ἐπὶ κληρονομιῶν ἀπετέλουν ἀληθῆ φόρον ἀνερχόμενα εἰς τὸ 1/10 τῆς ὅλης κληρονομίας. Ἀλλὰ κατ' ἀπομιμῆσιν τοῦ κανονικοῦ δικαίου, ἐνθα ἡ ἐκκλησία ἀπένεμε τὴν δικαιοσύνην δωρεάν, κατηργήθησαν τὰ τέλη ἐν *Piemont* ἐπὶ τοῦ *Amedeo VIII* Ἀλλ' εἰσήχθησαν αὖθις κατόπιν, ἐν δὲ τῇ *Rota romana* τὰ δικαστικά τέλη εἰσὶν ἀναλογικὰ.

Ἐν Γαλλίᾳ τὸ πρῶτον ἡ ἀπονομὴ τῆς δικαιοσύνης ἐγένετο δωρεάν ἀλλ' ἀπὸ Λουδοβίκου XII εἰσήχθησαν ἐν Γαλλίᾳ τὰ δικαστικά τέλη ὑπὸ τὸ ὄνομα *epices* (ἀρτύματα), καθόσον τότε τὰ ἀρωματικά ταῦτα ἦσαν λίαν ἀκριβὰ καὶ οἱ διάδικοι ἐδίδον ταῦτα τοῖς δικασταῖς ἀντὶ ἄλλου δώρου. Ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ 1564 εἰσέπραττοντο δικαστικά τέλη, αἵτινα ἦσαν 5/100 κατ' ἀρχὰς μὲν προκαταβολικῶς καταβαλλόμενα κατόπιν δὲ μετὰ τὴν ἐκβασιν τῆς δίκης. Ἀπὸ τοῦ 1771 καταργηθείσης τῆς πωλήσεως ὑπὸ τοῦ Κράτους πρὸς τοὺς ἰδιώτας τῶν δημοσίων θέσεων (γνωστὸν ἐν τῇ ἱστορίᾳ ὑπὸ τὸ ὄνομα *venalite des offices*), οἱ δικασταὶ ἐπληρώνοντο ἀπὸ τὸ Κράτος, ὅπερ εἰσέπραττεν αὐτὰ τὰ τέλη.

III

Συγκριτικῶς

Ἐκ τῶν νῦν ἰσχυόντων συστημάτων δικαστικῶν τελῶν τρία εἶνε τὰ οὐσιωδέστερα, τὸ γερμανικόν, τὸ ἰταλικόν καὶ τὸ γαλλικόν, αἵτινα θέ-

(*) Συνέχεια ἴδε προηγ. φύλλον ἀριθ. 3)